

Munkki, jolla on turkoosit kynnet

Satu Karjalainen-Klaverin, 41, elämä nyrjähti, kun hän joutui sairaanhoitajana osallistumaan eutanasian tekemiseen. Nyt hän on moderni munkki, joka haluaa auttaa myös muita löytämään sisäisen rauhan.

TIINA LAANINEN, KUVAT NICLAS MÄKELÄ/OTAVAMEDIA

Eutanasian aiheuttama ahdistus koitui lopulta hyväksi. Satu on nyt kiitollinen nuorelle miehelle, jonka vuoksi hän lähti etsimään omaa tietään elämässä.



*Yhdessä kaksikko valmisti
kuolettavan liuoksen ja sopi
kuolinajaksi puoli seitsemän.
Sadun kädet tärisivät, mutta hän
pakotti itsensä toimimaan kuin kone.*

Satu ja Remu-poika kävivät kesälomallaan Suomessa. Sadulle on tärkeää, että poika tutustuu myös pohjoissuomalaisiin juuriinsa.

Satu Karjalainen-Klaver tunsu paniikinomaisen sähköiskun kulkevan lävitseen. Hän oli tullut tavalliseen sairaanhoitajan iltavuoroonsa työpaikalleen hollantilaiseen yliopistosairaalaan, mutta nyt työpari kertoi hänelle, että illan työtehtäviin kuului auttaa parantumatonta syöpää sairastavaa, kovissa kivuissa olevaa 26-vuotiaasta miestä kuolemaan.

Kumpikaan hoitajista ei ollut ennen tehnyt eutanasiaa. He eivät tienneet, että sen tekemisestä saisi omantunnonvapauteen vedoten kieltäytyä.

Yhdessä kaksikko valmisti kuolettavan liuoksen, jonka mies saisi tipan kautta. Kuolinajaksi naiset sopivat puoli seitsemän, sillä miehen hoitotahdossa luki ”kuolema mahdollisimman pian”. Sadun kädet tärisivät, mutta hän pakotti itsensä toimimaan kuin kone. Muut kiireet odottivat.

Hätäisen kahvihetken jälkeen Sadun työkaveri lähti lääkärin kanssa tekemään eutanasiaa, Sa-

dun tehtäväksi jäi hoitaa yksin koko muuta osastoa.

Hyvästelemään tulleet ystävät siirtyivät potilaan luota käytävään. Satu tunsu heidän kyynelnsilmäiset tuijotukset selässään, kun hän sinkoili huoneesta toiseen pitäen osastoa pystyssä. Kurkkua kuivasi ja sydän hakkasi, mutta tunteille ei voinut antaa valtaa.

TYÖVUORON JÄLKEEN Satu vaihtoi sairaanhoitajan asunsa bilevaatteisiin, vaikka mieli harhaili siellä täällä. Hän oli luvannut mennä suoraan töistä ystävänsä kolmikymppisiin. Kun Satu vaisuina ja itku kurkussa kertoi töissä auttaneensa nuorta miestä kuolemaan, suomalaiset juhlijat eivät tienneet, miten reagoida.

Töissäkään hän ei juuri saanut myötätuntoa, koska kyse oli normaalista toimenpiteestä, jota Sadun eteen ei vain ensimmäisen työvuoden aikana Hollannissa ollut aiemmin tullut.

– Eutanasia kuuluu hollantilaiseen hoitokulttuuriin, mutta sitä ei saa hetken mielijohteesta, vaan

potilaan on oltava niin sanotusti järjissään, esitettävä toive useaan kertaan ja juteltava siitä vähintään kahden lääkärin kanssa, Satu kertoo.

Sadulle asiassa ei ollut mitään normaalia: paha olo jäi jäytämään ja mullisti lopulta koko elämän.

EUTANASIA HERÄTTÄÄ monenlaisia tuntemuksia hoitohenkilökunnassa. Sadun työkaveri masentui ja jätti sairaanhoitajan työn lopulta kokonaan. Satu sinnitteli töissä, mutta oli usein sairaslomalla selkäkivun, paniikkikohtausten tai unettomuuden vuoksi. Kuolemanpelko ja selittämätön syyllisyys tulivat uniin, mieltä vaivasivat myös isot kysymykset elämän tarkoituksesta.

– Sinällään kaikki oli hyvin. Olin naimisissa hollantilaisen miehen kanssa ja olimme muuttaneet yhteisellä päätöksellä mieheni kotimaahan. Kieli sujui jo kohdallaisesti, ja ilokseni huomasin olevani raskaana.

Remun syntymä vuonna 2006 antoi Sadulle tauon työelämästä.

Paluu entiseen työpaikkaan ahdisti, ja äitiysloman jälkeen Satu aloitti osa-aikaisena uudessa työpaikassa. Hän toivoi, ettei enää törmäisi eutanasiaan.

– Toiveeni ei ollut realistinen. Jo ensimmäisellä työviikolla tilanne tuli eteen: nyt ylihoitaja kuitenkin kertoi, että halutessani voin anoa eutanasiapäiväksi vapaata. Niin siitä lähtien teinkin. Mutta vaikka en osallistunut toimenpiteisiin, tiedostin autettujen kuolemien olemassaolon.

SUOMUSSALMELLA kasvaneella Sadulla oli ollut pikkutyöstä asti kaksi haavetta: auttaa toisia ja päästä töihin ulkomaille. Hän valmistui diakonissa-sairanhoitajaksi Oulussa 1996. Oli lama-aika, eikä Suomessa ollut töitä.

Maailma imi Sadun mennessään. Hän lähti töihin Lontooseen, rakastui siellä hollantilaiseen mieheen ja erikoistui syöpätautien sairaanhoitajaksi. Kuutta vuotta myöhemmin Lontoo vaihtui Amsterdamiin miehen työn takia. Satu ajatteli, että Hollanti olisi myös

lasten kasvattamiselle Lontoota rauhallisempi paikka.

Eutanasiaan osallistumisen jälkeä elämä ei kuitenkaan ollut niin kuin ennen. Kun Satu keväällä 2008 silmäili kirjaston asiakaslehteä ja näki jutun modernista munkista, hänen maailmansa pysähtyi.

– Tiesin, että etsimäni oli tässä, vaikkun ymmärtänyt paljoakaan artikkelista. Päätin lähteä kirjastoon iltaan, jossa valkoisiin pukeutunut nuori nainen kertoi opettamastaan Ishayoiden Askensio-meditaatiosta lisää.

Illan jälkeen Satu ilmoittautui viikonlopun kestäväälle meditaatiokurssille, koska oli aistunut luennoitsijalla olevan sisimmässään rauha, joka häneltä itseltään puuttui. Siellä hän oppi neljä yksinkertaista meditaatiotekniikkaa, jotka perustuvat positiivisiin tunteisiin ja mielen taipumukseen etsiä aina parempaa tunnetta tai oloa. Ensimmäinen hiljentyi päivässä viisi tai kymmenen minuuttia, sitten pidempään joka aamu ja ilta.

Hiljentymisharjoitukset helpottivat oloa: levollisuus löytyikin sisänpäin kääntymällä. Tärkeimpiä oppeja olivat läsnäolo ja myötätunto. Niiden avulla hän pystyi kohtaamaan asiat paremmin toisissa, mutta saamaan työhön etäisyyttä niin, etteivät sairaiden kohtaamiset tulleet yhtä helposti yöniin. Myös fyysinen olo kohentui: selkä oireili vähemmän eikä flunssia ollut yhtämittaa.

– Ulkoisesti elämäni muuttui vähän, mutta aloin päästä irti jatkuvasta stressistä ja itsetarkkai-

lusta. Opin myös tuntemaan itseäni ja herkkyyttäni sekä hyväksymään ja puhumaan tunteistani, mikä ei aikaisemmin ollut minulle helppoa.

VUONNA 2010 Satu osallistui Oslon askensio-meditaation harrastajien kokoontumiseen. Tapamisessa syttyi haave lähteä Espanjaan puolen vuoden retriittiin opiskelemaan hiljentymistä lisää. Kun Satu sanoi tämän mukana olleelle siskolleen, hän sai kehoituksen pitää jalat maassa.

Kotona mies vastusti asiaa astetta jyrkemmin. Myös oma järki toppuutteli Satua: Remu oli vasta neljän ja sairaalassa riitti töitä. Miten ruuhkavuosia elävä kolmikymppinen noin vain jättäisi kaiken kuukausiksi?

– Pari päivää asiaa sulateltuaan mieheni sanoi, ettei seiso haaveeni edessä, vaan tukee minua.

Satu opiskeli meditaation opettajaksi, moderniksi munkiksi, kolmessa kahden kuukauden jaksossa. Mies oli valmis ottamaan perheestä taloudellisen vastuun ja pyörittämään kotia poissaolokuukaudet. Myös työpaikka jousti.

– Puolen vuoden retriitin jälkeen kokemukseni sisäisestä rauhasta oli niin pysyvä, että minun oli mahdollista ryhtyä opettamaan askensiota. Olin asettanut tavoitteekseni saavuttaa ihmiselle korkeimman mahdollisen tietoisuuden tason ja auttaa kaikkia, jotka haluavat samaa.

Tavoitteeseen sitoutuessaan Satu sai munkkinimen Sattwa Ishaya. Kaikkiaan moderneja munkkeja on maailmassa noin tuhat. Sadun työstä suurin osa koostuu meditaation opettamisesta Suomessa, Hollannissa ja Belgiassa. Tämän lisäksi häneltä voi tilata ajan energiahoitoon.

Viime syksynä Satu sanoi itsensä irti sairaanhoitajan työstään – monen mielestä hän oli jälleen uhkarohkea. Vaikka asiakaskunta on vasta vakiintumassa, töitä meditaation opettajana on riittänyt.

SATUEI TÄYTÄ ennakkokäsityksiä perinteisestä munkista. Hän on nainen, hän meikkaa, kynsissä on turkoosia kynsilakkaa ja hän elää tavallista perhe-elämää miehensä ja poikansa kanssa.

– Juuri tätä on moderni munkkius. Emme eristäydy, vaan sovi-



Moderni munkki käyttää aina valkoisia vaatteita puhuessaan tietoisuudesta. Ne symboloivat hyvän lähettämistä.

tamme henkisyuden osaksi omaa arkeamme. Television katselusta tai bileistä en juuri enää välitä, mutta en silti halua tehdä itselleni kiellettyjen asioiden listaa.

Satu ei pidä meditaatiota uskontona. Hänen kanssaan samalla kurssilla oli niin kristittyjä, ateisteja kuin juutalaisiakin. Hän oli itse nuorena mukana evankelisluterilaisen kirkon toiminnassa ja haaveili hetken jopa lähetystyöhön lähtemisestä.

Hän sanoo ajattelevansa edelleen, että asioilla on tarkoituksensa, mutta etsivänsä vastauksia ennen kaikkea sisältään siitä puhtaan tietoisuuden tilasta, jonka uskoo jokaisen ihmisen sisimmässä olevan.

– Ihmiset elävät keskellä kiirettä ja elämästä tulee helposti suorittamista, jossa onnea etsitään jostakin ulkoisesta. Minä uskon, että rauhan löytää vain sisältään,

mutta se edellyttää pysähtymistä ja itsensä kohtaamista. On uskallettava kysyä itseltään, mitä elämältään todella haluaa, Satu sanoo.

Hiljentymisen avulla Satu on päässyt myös kuolemanpelostaan. Nykyään hän on kiitollinen miehelle, jonka sai auttaa kuolemaan, eikä enää tunne tapahtuneesta huonoa omaatuntoa. Ilman kokemusta hän olisi tuskin siinä, missä nyt on. Toisinaan Satu tekee työvuoroja vanhalla työpaikallaan: eutanasian tekemiseen hän ei osallistu, mutta se ei enää ahdistakaan. Ei myöskään kuolemasta keskustelu potilaiden kanssa.

– En nykyään ajattele kuolemaa loppuna, vaan luonnollisena siirtymisenä tästä elämästä toiseen tilaan. Tässä elämässä tärkeintä on löytää itsensä, elää joka päivä syvästi ja tehdä mahdollisuuksiensa mukaan toisille hyvää. ♦

SATU KARJALAINEN-KLAVER, 41

TYÖ: Syöpätautien erikoissairaanhoitaja, moderni munkki joka luennoi sekä pitää kursseja ja yksityisvastaanottoa.

PERHE: Mies Marcel ja poika Remu, 8.

HARRASTUKSET: Askensio-meditaatio, matkustelu, pyöräily ja elämästä nauttiminen.

UNELMA: Elää jokainen hetki ”hiljaisuuden tilassa” ja auttaa kaikkia, joilla on sama unelma.